

טיב ההשגחה

מעשיות אוף די השגחה פרטית

עס איז געווען פאר א יאר צוויי

א ניסע דעראמאנט פון האל

לאנגע יארן בין איך געשאטען אין שפיץ פון גוטאייגענדיגער ערמאלייכער געשעפט. און האב שוין פארדינט, און פון דעם האב איך געשיפּט מיין משפחה ברוחבא מולא.

ווען זאכן האבן אנגעהויבן גיין שווער מיין געשעפט, האב איך זיך געמייניט אז עס איז א גייסליכער איבערגאנג. עס וועט נישט גענדיגן לאנג און מייער קליענטן וועלן זיך צוריקצוקערן און לוחלל צוריק ווערן א ליטישער בעל פרנסה. אבער ליידיג האט עס נישט פארטיילט. די חסידים זענען געווען צו גרויס און איך בין געווען געצווינגען צו צושטארן מיין ביזנעס און ארויסגיין אין די גאסן און זיך טרעפן א צווייטער מקור פאר פרנסה.

די הונטה האט זיך אנגעשטעלט, אבער די הוצאות זענען מסשיך. איך האב א משפחה וועמען איך דארף פארטן דיין און איך האב נישט פון וואו זיי צו שפייזן.

האט ס'זאגן אן איך אז אזא פאלק מען איז סתמל צום באשעפער און הימל. איך זענע טעג האב איך זייער שטארק סתמלל געווען אז ואל ארויסגיין פון דעם קלעם. יעדע שטונדע שפירט איך געווען דורכגעטייט מיט הייסע טרען. איך בין אויך ארומגעגאנגען צו די מקומות הקדושים. אסאך ווארעמע תפילות האב איך סתמלל געווען ביים כותל המערבי, ביי קבר רחל, ביי די אבות הקדושים, איך האב זיך געבעטן ביי זיי אלע אז זיי זאלן בעטן אויף מיר דורשים.

למען עס ווערן זיך וועגן מיר - וואלט איך געקענט משלם זיין, אבער איך האב דאך א שטוב, איך האב דאך א קינדער, איך בעט פאר זיי ווי שפייזן...!

איין טאג, האב איך זיך געמאכט ביים קאפ. איך האב אנגעהויבן צו פארשייטן וואס מען וויל פון מיר און הימל. ביז היינט האב איך געטן ביי מיר טאר דעם 'אויך'.

איך בין פארטן מיין משפחה און סוף זיי קליידער איך בין סתמל און זיי מיין לעבן איז געווען איין שטיק 'איך' און אסאך אילך.

איך האב אפילו נישט געזען צו זאגן א דאנק פארן באשעפער, איך בין געווען אוי אריינגעטון אין מיר אליין און זעצט געבעטן איז דער 'איך' אריבער ווי די טאכט...

די בושע איז געווען זייער גרויס איך האב זיך געשעמט פאר מיר אליין איך האב אנגעהויבן צוריקצוקוקן צו די פארשדריגע יארן, איינצוצוראכטן וויפיל גוטט השלית האט מיר געגעבן, אז איך האב געמאכט א דאך איבערן קאפ, מיר איז וואס מיר געגעבן אוועקע לעבטען און געזונט קענדיג. איך האב זיך געמאכט ביים קאפ וויפיל דארף איך דאנקען אז איך אליין בין א געזונטער מענטש, אז איך האב צוויי געזונטע פיס, צוויי לעבעדיגע הענט, אז איך אסעם אריין און ארויס, איך האב אויך לאנג געמאכט איבער די גוטע זאכן וואס איך האב זיך, אז איך האב זיך געשפילט בשמחה, ווי איך וואלט געווען דער גרעסטער עשיר פון די וועלט.

עס איז געווארן קלאר ביי מיר אז איר האט זיך און איך געפירט און הימל, אז איך זאל דערלייגן מיין גאנצע געלט, טאר כדי איך זאל אנקומען צו די פארשידענדיגע איז עס געווען ווערד.

זענע טאכט איך בין געגאנגען שלאפן פרייליך און צופרידן. צופרי באקום איך א טעלעפאן דרום פון די אנשטעלט קאמפאני [חברת ביחול] בנוגע א קלאגע [געביטן] וואס איך האב אריינגעגעבן פאר דיי 'אר צוריק. דערמאלט האב איך געפארטערט געלטער פאר אן עקסטיינעס [תאנתו דרכים] וואס מיין טאכטער איז געשעריגט געווארן.

ווען איך האב אריינגעגעבן די קלאגע האט מען זיך אויך געפירט און הימל, אז איך זאל וועגן מען מיר נישט זאגן די שאך, טאר איך וועל זיי נאך דארטן באזאגן זי געטיכטליכע קאסטן [הוצאות המספן].

אבער זעצט האבן זי געמאכט א בשורה טובה פאר מיר. זיי האבן מיר געזאגט אז זיי האבן גרייס פאר מיר א טשעק מיט א גרויסע סומע געלט, צוליב די קלאגע וואס איך האב דערמאלט אריינגעגעבן וועגן דעם עקסטיינעס.

די סומע איז געווען גענוג אז איך זאל קענען שפייזן מיין משפחה דערפון ברויזח און די קומענדיגע דורשים.

די שמחה ביי מיר איז שטוב איז געווען גרויס. איך קען נישט באשרייבן זי אריינסטעלע ווערן ווערן. איך און מיין בני בית האבן געשפילט בושה זיי אויך השלית און משמחן אויף אונז בכל רגע ורגע.

איך דערצייל דא די מעשה ברבים ווייל איך וויל לויבן השלית ברבים אויף די השגחה וועלען וואס ער האט געמאכט פאר מיר, און אפטר וועט דער דערציילן זיין א כפרה פאר מיר, פאר די אלע יארן וואס איך האב נישט גענוג געמאכט השלית און אנערקענט די חסידים וואס ער האט געטן מיט מיר.

די רצון אז מען זאל האלטן זוכה זיין צו זיך ווערן משמחן פארן שמוחה ווערן.

[שלישית ווערן זיך זיך זיך זיך]

וואס זייער געהאלט פאר א שעה איז עטליכע חנוכהס דאלער. דאגעגן איז דא ארבעט וואס זייער אפצאל פאר א שעה ארבעט איז א קארנע פאר דאלער.

קען יעדער וואס פארדינט א קארנע פאר דאלער א שעה זאגן: וואס לינדע דען מיין ארבעט? איך זי וועלע ביט וואס איך מאך קליין געלט, מאכט זייער גרויס געלט? איך ווער אויף צו ארבעטן?

וואו איז א רוב פשוט, אז ער רעדט נישט מיט צו זאגן וועט ער זיך פארקלייגט? הענט ווילי יענער פארדינט אסאך מער פון אים וועט ער ענדע בלייבן אן ארטישער.

מען קען זיך נישט צוגלייכן צו יענער, יעדער האט זיין זינען, און אויך ווי עס איז געשען. איך זייער די וועלכע אויך ביי עבודת האב איך וואס האט נישט וואס ווערן ער זיך על תורה, תורה, קען זיין א מלאך אלוקים, וויל ער טוט וואס ער קען טוה, ער געבט זיין חלק פאר עבודת השם.

און אויך אזא סארט איז האט זיך יעקב אבינו אויסגעדרוקט זאגנדיג איך אז כ' אסאך בית אלוקים ווה שעי השמים, ווייל דאס איז דער דיטו און איך דעם ווענדט זיך אלעס, און וועט עס איך אזא וואקאנט א מלאך אלוקים. און א סוף פאלא וואס מען לענדט ארויס פון דעם אז עס איז געווען איין ליסטער, אז א פון די וועלכע כחות וואס א מענטש האט א דא פאלה, וואס ער אויך זיך עליה.

ביי אסאך מענטשן איז אליינגעווארעלט א מיטען אז עס איז דא שלעכטע מידות און עס איז דא גוטע מידות. אויב איך ער איז פון א סארט אזא אסאך אז אכזב פון צו אריינטיילן זיך ווי די מידה פון אכזביות. אויב איך ער געשלאגן איך תאוות רעות דארף ער אריינטיילן די שלעכטע מידה פון תאוה, אבער דער אמת איז אז עס איז נישטא אזא זאך ווי א מידה רעה. יעדער מידה קען גענעטן ווערן לטוב אדער לרע. די עבודת פון א איך, דארף זיין אז ער זאל נעמען די נאטורן מיט וועלכע ער איז געבוירן געווארן און עס טוען און אריינטיילן צו פלעצער, ווי דער איין וואס שיק, אז אויב א מענטש איז געבוירן געווארן מיט די מידה פון אכזביות, זאל ער ווערן א מוהל, אדער א שחטן.

און די וועלכע איז אויך מיין א מענטש וואס איז א בעל תאוה. מיר ווייסן אז דער שורש פון תאוה רעה איז די וועלכע ווי דער שורש פון אהבה. דער איך וואס האט די נאטור פון תאוה, זאל אריינלייגן די תאוה אין א תשוקה צו השלית. ער זאל דערזעקען זיין זעל אז וואס זאל געטן צו השלית.

און דעם לינדע האבן מיר פון דעם ליסטער. עס איז געווען איין ליסטער פאר די עליה און פאר די ירידה. וויל עס איז בעצם און טו, מען דארף עס אריבערזיען פון גוט צו שלעכט.

זאל השלית נעמען אז מען זאל וועה זיין יעדער צו און אריינטיילן צו טעם לימדן פון דעם ליסטער און וואס זיך אויפצושטייגן אין עבודת השלית מעלה מעלה.

ויחלף את משכורתו

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְדָחַל וּלְזֶלְזָה וְהוּא, וַיֹּאמֶר לָהֶן רְאֵה אֲנִי וְהוּא. וְאִתָּנָה יִדְעוּתָן כִּי כָּל כּוֹזֵב עֲבָדְתָּ אֶת אֲבִיכֶן, וְאֲבִיכֶן חָתָל כִּי, וְהוֹחֲזֵךְ אֶת מִשְׁכְּרֹתַי עֲשֵׂרְתָּ מִגִּימָה (אג' ד-ו)

יעקב [זע גור אריה פונעם מהר"ל מפראג זלה"ה (לא ז)].

דער קהל איז געזעצן און צוגעהערט מיט שפאנוג צו די ערקלעונגען פונעם אלשיך הקדוש, האה האבניג צו זען וויאזוי יעדער אייביגער שווינדל ווערט אזוי שיין אריינגעפלאנט אין די דיוקים פון די פוסקים אין אונזער פרשה, אבער ווען זיי האבן געגעבן א בליק אויפן הייליגן געזיכט פונעם אריז"ל וועלכער איז אויך געזעצן מיט זיי, האבן זיי געזען ווי ער שמייכלט. זיי האבן פארשטאנען אז ער האט זייער הנהא פון די פירוש'ים פונעם פירוואס ער שמייכלט.

ט"ן די דרשה האבן די תלמידים געבעטן דעם אריז"ל הקדוש ער זאל זיי געבן צו פארשטיין פירוואס האט מען געזען א שמייכל אויף זיין הייליגן געזיכט אינמיטן די דרשה, בעת דער אלשיך הק' האט מפרש געווען די הונדערט מאל האט לבן האט אויסגעטארט יעקב אבינו. הערניג זייער פראגע האט זיי דער אריז"ל מגלה געווען, אז ווען די גאנצע פמליא של מעלה זענען אראפגעקומען צום בית המדרש צו מטיהאלטן די דרשה פונעם אלשיך הקדוש, איז אויך הארזי אליין אראפגעקומען און איז דארט געשטאנען אין זייט, און ביי יעדן 'קאטא' וואס דער אלשיך האט מפרש געווען וויאזוי ער האט אויסגעטארט יעקב אבינו עליו השלום, האט לבן צוגעשאקלט מיטן קאפ, ווי צו אגן: "אמת, אמת!" אז דער אלשיך הקדוש האט קעגן געווען לְמִתְקַדְּשֵׁי שֵׁל תוֹרָה און פונקט אזוי איז טאקע געווען.

לבן און איז געווארן פול מיט בוש'ה וְטָן קָהָה, זענענדיג ווי זיין שאנא איז אנטפלעקט געווארן, און יעדער האט אויסגעפונען ווי שדעקליך ער האט אויסגעטארט יעקב אבינו, [זע אויך איינעם אויבערמאנטן גור אריה, וואו ער שרייבט אויף די רמאות פון לבן הורשע, אז דאס איז א

מעשה ווערט געברענגט אין עטליכע הייליגע ספרים, און אויך דורך דעם בעל "מנחת אלעזר", הגאון הקדוש רבי חיים אלעזר שפירא זצוק"ל, מונקאטשער רב.

אין יענעם שבת פרשת ויצא, איז געקומען צו די דרשה, צווישן אלע אנדערע חכמים און רבנים פון די שטאט, אויך מרן רבינו הארי"י הקדוש זי"ע, וועלכער האט געזאגט צו זיינע תלמידים אז וויבאלד ער האט געזען די גאנצע פּמְלָאָה שֵׁל קַמְלָה וואס זענען געקומען הערן די דרשה, דעריבער האט ער זיך אויך צוגעאיילט צו זיין דארט.

דער אלשיך הקדוש איז געשטאנען אויף די בימה און פון זיינע הייליגע ליפן זענען געפלאסן הערליכע יסע ווערטער, ערקלערנדיג די פוסקים פון די פרשת השבוע, קְדַם ה' הַשְׁתָּוֶה קְלִי. און ווען ער איז אנגעקומען צום אויבערמאנטן פסוק, וואו יעקב אבינו ע"ה עטעהט צו אונזערע הייליגע מאמעס רחל און לאה, אז לבן האט געטוישט זיין באלוינונג "עֲשֵׂרְתָּ מִגִּימָה", און אויך צו לבן אליין טוט יעקב איבער'חזור'ן די עטעה, ביים סוף פון די פרשה (אג' מא'): "וְהוּא לִי עֲשֵׂרְתָּ מִגִּימָה עֲבָדְתָּךְ וְהוּא, וְהוֹחֲזֵךְ אֶת מִשְׁכְּרֹתַי עֲשֵׂרְתָּ מִגִּימָה".

האט מיינען די ווערטער "עֲשֵׂרְתָּ מִגִּימָה"? רש"י הקדוש אויפן פלאך (אג' זא) איז מפרש אז "מונים" איז א לשון פון דער כוכב פונעם השבוע, און דאס מיינט צענערס, דאס הייסט צען מאל אז צאל פון צען, דאס מיינט אז לבן האט געטוישט דעם תנאי הונדערט מאל, אזוי ערקלערט רש"י.

ווייטער אין זיין דרשה האט דער אלשיך הקדוש חאונדערבאר גע'דרש'ט אין די דקדוקים פון די לשונות הפוסקים, און דערביי האט ער מפרש געווען יעדן שווינדל ווי לָקַח הַקְּרֹצִי האט געטוישט דעם באלוינונג פון יעקב, און אזוי האט דער הייליגע אלשיך אויסגערעכנט קלאר, לְקָרְטֵי קְרֹצִים, אלע הונדערט שווינדלען וואס לבן האט געטון צו

דער הייליגע אלשיך, רבינו משה בן מוה"ר הגאון רבי חיים, באקאנט אין די פוסקים מיטן נאמען "מהר"ם אלשיך", איז געווען איינער פון די גאר גרויסע און חשוב'ע רבנים אין די הייליגע שטאט צפת תובב"א, אין דעם דור-דעה, ווען די הייליגע צפת איז געווען אַן עיר קְלִלָה קְרִימִים וְסוֹפְרִים, אונטער די הנהגה פונעם הייליגן בית יוסף און דער מבי"ט, זכר צדיקים וקדושים לברכה, און טאן גזל'ע עלם ווי דער אריז"ל הקדוש און רבי חיים ויטאל, און די אנדערע גבירי הַקְּרֹצִי, זי"ע.

צווישן זיינע אנדערע אויפגאבעס אין די הייליגע שטאט צפת וואו ער האט געוואוינט, איז דער אלשיך הקדוש אויך געווען א חאונדערליכער בעל דרשן, ווען פון זיין הייליגן מיל האט זיך געטאן פערל ווערטער, און קב"י שָׁפַת פְּשָׁטָה האט ער גע'דרש'ט איבער די פרשה פון די וואך, צו די גרויס צופרידנהייט פון אלע פאראמאלט.

פון אס די אלע דרשות האט רבי משה צוזאמענגעשטעלט זיין גרויסער און באקאנטער ספר "נרות משה", האט ווערט אנגערופן דורך אידישע קינדער מיטן נאמען "אלשיך הקדוש".

דער אריז"ל הקדוש פלעגט זאגן, אז מיט זיינע דרשות האט ער צוגעטראפן צום אמת, אזוי ווי עס איז געדרוקט געווארן איינעם שער-בלאט פונעם ספר "ירוש משה" (אין די שטאָט פּירדא, יאָר תלכ"ד); ער [דער אריז"ל הקדוש] האט געזאגט צו זיינע תלמידים, קומט לאמיר הערן חידושי-תורה פונעם הייליגן מיל פון רבי משה אלשיך, וואס ער האט זוכה געווען צו מחדש זיין חאונדערליכע חידושים אין די תורה, מיט זייער א חאונדערבארע ליטסיגקייט, מפליא לעשות. ביז אהער פונעם אויבערמאנטאן שער-בלאט.

די מעשה וואס איר וועט יעצט ליינען, איז אפגעדינט געווארן במסורה, דוד אהרן דוד, פון די דרשה פונעם אלשיך הקדוש איינעם שבת קודש פון היינטיגע וואך, שבת פרשת ויצא. די

גרויס שאנד פאר לבן הרשע און א גענערליכע רשעות]. איבער דעם האט דער אריז"ל געלאכט און הנאה געהאט, ווערנדיג ווי די פמליא של מעלה פרייען זיך מיטן התגלות תורת אמת, מיט די דברי אלקים חיים וואס זענען געזאגט געווארן דורך הייליגן אלשיך, וכותו יגן עליו ועל כל ישראל אמן.

אט די אומווערליכע מעשה לערנט אונז ווי שטארק די תורה פון די פריערדיגע צדיקים איז געווען תורת אמת, אויף אזוי ווייט אז יעדער מאמז און יעדער ווארט וואס איז אדויטגעקומען פון זייער מויל בקדושה וסוד, איז געווען פונקט קאָן אַל האַקט ביז צום פינטל, און דער הייליגער אריז"ל מיט זיין רוח

הקדש האט דאס טאקע געזען ממש בחוש. אזוי דארפן מיר אכטונג געבן ביים לערנען די הייליגע תורה, צו פראבירן אנקומען ביי יעדער זאך לאַמָּקָה פֿעל תּוֹרָה, און זיך נישט לאזן טאן פון פוסטע ווערטער מיט פאלשע סבדות, מַקְנָלִים פּאָרְחִים קָאָרִי, נאר פארשטיין יעדן זאך גרונטליך, זיך אָנהאַלטנדיג פּעסעט אַנעם קִפְתּ הַקְּפֹת.

לשונות פון די פוסקים.
[אין אן אנדער געלעגנהייט, אין א שבת, האט דער אלשיך הקדוש הזק"ל גע'דרושיגט וועגן דעם ענין פון מִקְדָּת הַקְּפֹחוֹ, און דערביי האט ער קלאר געמאכט וויאזוי איז דער פליכט פון בסחון למעשה, און ביז ווי ווייט דארף דער מענטש יא טון השתדלות דורך זיינע מעשים. אויך אין יענעם שבת-קודש, ווען ער האט געענדיגט זאגן דעם אומווערליכן דרשה, איז געשען א מעשה פלא מיט איינעם פון די איינוואוינער פון די הייליגע שטאט צפת.

דאס וועלן מיר אבער לאזן, מיטן אויבערשטנס הילף, פאר אן אנדערע געלעגנהייט].

חדש: השלמו כל הכרכים של 'שבת'

א שבת מיטן שיעור הכוונות איז ממש א טיב

לחשיג בתנויות הספרים המובהרות
הפנתר הארטיג מיטן היינטיגן בריחה ווי יצחק אבינו ז"ל
03-6194114

על הברכה יעמוד

ינתן להצניח את העולן לשכחות, לברכה והנחה או לארצייט, וְהוֹרֵם לְהַפְנֵת הָעוֹלָם.

	 02-6267848	גרמפיץ טל 02-5002321	לעת הבהור ששאל שער זלמן יחזקאל ובני יחזקאל ובני יצחק וסג' תעבב	לעת סתח ויה סאשא בת לאה ולבני יסין תעבב	שהה שייטל בת סילה וחה להצלחה בכל הענינים	האחיים הקיינים העומדים תמיד ליסין רבינו הרב יצחיה בן שרה שייטל והרב ששאל יחזקאל בן שרה שייטל וכל משפחתם - להצלחה בכל הענינים	סוף בן סילה וחה לרפאה שלמה	לעת הרב יעקב סיסאל זילמן החתן הרב ר' יחזקאל ז"ל בני יצחק וסג' תעבב
--	----------------	--------------------------------	--	---	--	--	--	---

יר' ע"י קהילת שבת בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10485 078-3531109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקרא אן התחין טובה לעצמך, גרן חסון להרשים ולהפיץ את העולן כאזור פערוד ולהיות שותף לדיכוי הרבים. הפענוינים יקבלו את העולן בפנין (אפשר גם שיהיה חסין) בקובץ להרפא. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | elisek@gmail.com or text 718-249-7173